

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget).

Redegørelse af 17/11 05 om udviklingen i antallet af uberettigede afskedigelser, herunder størrelsen af den udbetalte godtgørelse, som følge af den forlængede barselorlov.
(Redegørelse nr. R 5).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Folketinget vedtog ved 2. (sidste) behandling den 4. juni 2002 folketingsbeslutning om forholdelse af godtgørelsen til gravide kvinder og lønmodtagere på barselorlov, som afskediges uberettiget, Folketingsbeslutning – B94:

»Folketinget pålægger regeringen at komme med en redegørelse med forslag til, hvordan det kan modvirkes, at den forlængede barselorlov fører til en stigning i antallet af uberettigede fyringer af gravide og fødte på barselorlov.«

I foreløbig redegørelse af 3. oktober 2003 måtte jeg konstatere, at det var for tidligt efter barselreformens ikrafttræden at vurdere, om den forlængede barselorlov havde medført en stigning i antallet af uberettigede afskedigelser på grund af graviditet eller barselorlov. Man kunne ikke se signifikante tendenser i domstolenes udmåling af godtgørelser.

Det blev derfor meddelt, at ministeriet i 2005 ville foranstalte en redegørelse i overensstemmelse med beslutningsforslag B 94.

For at tilvejebringe et samlet overblik over udviklingen i omfanget og indholdet af sager om uberettigede afskedigelser, herunder størrelsen af den udbetalte godtgørelse efter ændringen af barselsreglerne, rettede Beskæftigelsesministeriet i august 2005 på ny henvendelse til organisationerne på arbejdsmarkedet, Ligestillingsnævnet samt større advokatfirmaer med anmodning om at medvirke til at fremskaffe det fornødne analysegrundlag.

KONKLUSION

Regeringen lagde ved sin tiltrædelse vægt på at indføre mere fleksible barselsregler til gavn for børnefamilierne.

Gennemgangen af hørings svar samt lands- og højesteretsdomme, om afskedigelser foretaget henholdsvis før og efter marts 2002, har efter

min opfattelse vist, at de nye barselsregler ikke har medført en påviselig stigning i antallet af uberettigede afskedigelser af mænd eller kvinder i forbindelse med graviditet, barsel eller adoption.

Gennemgangen viser endvidere, at langt størstedelen af afskedigelser i strid med ligebehandlingslovens § 9 sker under lønmodtagerens graviditet. Kun ganske få afskedigelser sker under selve orloven.

For så vidt angår godtgørelsesniveauet, kan der konstateres en mindre stigning. Retspraksis har således lagt sig fast på en minimumsgodtgørelse svarende til 6 måneders løn. Disse sager er som hovedregel kendetegnet ved, at lønmodtageren har en kort anciennitet. For lønmodtagere med længere anciennitet tilkendes der som hovedregel en godtgørelse svarende til ca. 9 måneders løn. Såfremt der er tale om en betydelig anciennitet, kan godtgørelsen efter nuværende retspraksis udgøre op til 12 måneders løn.

Der er fortsat ikke afsagt domme, der har medført udbetaling af en godtgørelse svarende til mere end 12 måneders løn.

Der er på ligebehandlingslovens område omvendt bevisbyrde ved afskedigelse under graviditet, barsel og adoption. Retspraksis viser, at der stilles et ganske betydeligt beviskrav til arbejdsgiveren. Bevisbyrde reglen medfører, at arbejdsgiveren skal bevise, at graviditet, barsel eller adoption ikke er indgået i beslutningsgrundlaget. I praksis kan denne bevisbyrde løftes ved at arbejdsgiveren kan godtgøre, at denne ikke var bekendt med graviditeten, og at denne omstændighed derfor ikke har udgjort årsagen til afskedigelsen. Bevisbyrde reglen medfører derfor, at arbejdsgiver må bære risikoen for tvivl om arbejdsgivers viden og grundlaget for afskedigelsen.

Det er min opfattelse, at såvel lønmodtagere som arbejdsgivere bliver stadig mere opmærksomme på reglerne om ligebehandling i forbindelse med graviditet, barsel og adoption.

Af nogle af de indkomne hørings svar fremgår det, at virksomhedernes evne til at efterleve ligebehandlingsmæssige forpligtigelser vil være en konkurrenceparameter i kampen om kvalificeret arbejdskraft.

Sammenfattende skal følgende elementer særligt fremhæves:

1) Muligheden for større fleksibilitet i forbindelse med barsel, er et værn imod den negative betydning af lange fravær.

Den indførte fleksibilitet medfører blandt andet, at man har mulighed for at kombinere barselsorlov med en delvis genoptagelse af arbejdet (deltidsbarselsorlov). Dette giver større tilknytning til arbejdspladsen.

På en række overenskomstområder er der indført fuld løn under barselsorlov. Det viser, at arbejdsmarkedets parter ligesom regeringen har stor interesse i, at lønmodtagerne har gode barselsvilkår.

2) Etableringen af en barselsudligningsordning

Regeringen fremsætter lovforslag om etablering af en barselsudligningsordning for den del af arbejdsmarkedet, der ikke har etableret en udligningsordning ved overenskomst.

En barselsudligningsordning udligner hele eller dele af forskellen i indirekte lønomkostninger mellem kvinder og mænd. Ordningen kan derfor betyde, at arbejdsgiveren vil blive mere interesseret i at ansætte kvinder i den fødedygtige alder. Samtidig vil det for kvinderne betyde, at kvinder i den fødedygtige alder får bedre mulighed for at opnå/bevare tilknytning til arbejdsmarkedet. Det kan endvidere betyde, at ligheden til at ansætte kvinder inden for traditionelt mandsdominerede områder bliver større. En barselsudligningsordning kan spille en rolle for nedbrydning af det kønsopdelte arbejdsmarked.

En barselsudligningsordning vil således alt andet lige mindske ledighedsrisikoen for yngre kvinder. Disse forhold vil entydigt øge ligestillingen mellem mænd og kvinder på arbejdsmarkedet.

3) Ligebehandlingsloven forbyder afskedigelse på grund af graviditet og barsel og adoption. Dette gælder for såvel kvindelige som mandlige lønmodtagere.

a) Ligebehandlingslovens regler gælder under alle ansættelser herunder i aftalt prøvetid og under vikaransættelser, uanset om graviditeten medfører, at vikarperioden ikke kan fuldføres.

b) Ligebehandlingsloven indeholder en ret for lønmodtageren til at vende tilbage til samme eller tilsvarende stilling. Denne retstilstand lovfæstes i forbindelse med nye ligebehandlingslov. Arbejdsgiver skal kunne godtgøre, at væsentlige ændringer til ugunst for lønmodtageren ikke kan tilskrives graviditet, barsel eller adoption.

4) Overtrædelse af bestemmelserne medfører generelt høje godtgørelser svarende til mellem 6 og 12 måneders løn afhængigt af anciennitet, samt sagens øvrige omstændigheder. Såfremt af-

skedigelsen har medført karrieremæssige eller sociale problemer for lønmodtageren, tillægges dette særlig betydning ved fastsættelsen af godtgørelse.

5) Ligebehandlingsloven og Ligelønsloven indeholder værn imod lønmæssig forskelsbehandling i forbindelse med barsel.

Det medfører, at barselende får sædvanlige lønstigninger under barselsorlov.

6) Ligestillingsnævnet

Ved lov nr. 286 af 28. april 2003 blev Ligestillingsnævnet gjort permanent efter en prøveperiode på ca. 3 år. Nævnet, der er omfattet af forvaltningslovens regler, giver lønmodtageren mulighed for at få prøvet sin sag ved en administrativ myndighed, der således er omfattet af vejledningspligt samt øvrige krav til forvaltningsudøvelse.

RETSGRUNDLAG

Afskedigelse

Af Bekendtgørelse af lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselsorlov m.v. (lovbekendtgørelse nr. 711 af 20. august 2002) § 9 fremgår følgende:

»En arbejdsgiver må ikke afskedige en lønmodtager, fordi denne har fremsat krav om udnyttelse af retten til fravær eller har været fraværende efter § 7 eller i øvrigt på grund af graviditet, barsel eller adoption«.

Der er omvendt i dansk ret ikke noget forbud mod afskedigelse af gravide, eller personer der afholder barsel, men afskedigelse af sådanne personer skal kunne begrundes sagligt. Arbejdsgiver skal kunne godtgøre, at afskedigelsen ikke skyldes graviditet, barsel eller adoption.

Reglen om forbud mod afskedigelse på grund af graviditet, barsel og adoption gælder for alle typer ansættelser og gælder for såvel kvinder som mænd.

Bestemmelsen i ligebehandlingslovens § 9 omfatter som udgangspunkt perioden fra graviditeten indtræder til kvinden har afholdt sin fulde barsel.

Højesteret har i dommen U 2003.603 H foreløbigt fastslået, at § 9 også omfatter den periode, hvori lønmodtager forsøger at blive gravid ved kunstig befrugtning.

Bestemmelsen i § 9 rækker helt frem til det tidspunkt, hvor lønmodtageren vender tilbage fra barsel. Arbejdsgivers beslutning om afskedigelse må ikke være truffet under barslen. Det er

således uden betydning, hvornår meddelelsen meddeles til lønmodtageren. Arbejdsgiveren må heller ikke afskedige lønmodtageren efter udløb af barselperioden, såfremt lønmodtageren har pådraget sig en graviditetsbetinget lidelse, der løber ud over den oprindeligt fastsatte barselperiode.

Overtrædelse af bestemmelsen i § 9 medfører efter lovens § 16 at lønmodtageren har krav på, at afskedigelsen underkendes, eller at der udbetales lønmodtageren en godtgørelse. Underkendelse vil alene komme på tale såfremt forholdet mellem arbejdsgiver og lønmodtager ikke må anses som ødelagt som følge af afskedigelsen. Det er meget sjældent, at der nedlægges påstand om underkendelse af afskedigelsen.

I Vestre Landsrets dom af 18. februar 2004 kunne det lægges til grund, at lønmodtageren var blevet afskediget en måned efter, at arbejdsgiver var blevet orienteret om lønmodtagerens graviditet. Da arbejdsgiver ikke kunne godtgøre saglige grunde for afskedigelsen, fandt man tilfældet omfattet af lovens § 9.

Udtrykket afskedigelse dækker efter retspraksis endvidere over forhold, hvor arbejdsgiver ændrer lønmodtagerens arbejdsopgaver og arbejdsforhold i øvrigt i et sådant omfang, at ændringerne reelt må sammenlignes med en afskedigelse.

I Vestre Landsrets dom af 15. december 2000 (B-2443-99) statuerede man, at en nedgang i arbejdstid fra 37 timer til 25 timer var en så væsentligt ændring, at den måtte sidestilles med en afskedigelse. Beslutningen om arbejdstidsnedsættelsen blev truffet kort tid efter, at arbejdsgiver var blevet orienteret om lønmodtagerens graviditet. Arbejdsgiver kunne ikke godtgøre, at arbejdstidsnedsættelse kunne tilskrives andre forhold end lønmodtagerens graviditet. Lønmodtageren fik derfor tildelt en godtgørelse svarende til 26 ugers løn under hensyntagen til den korte ansættelsesperiode.

Omvendt er arbejdsgiveren ikke afskåret fra at foretage ændringer i forhold til gravide medarbejdere eller medarbejdere på barsel. Loven tager alene sigte på at hindre afskedigelser eller væsentlige ændringer i ansættelsesforholdet på grund af graviditet, barsel eller adoption.

Der sker en grundig prøvelse af forandringernes omfang og betydning for lønmodtageren.

Østre Landsret har i dom af 1. marts 2005 (23. afd. B-1787-03) statueret, at en medarbejder måtte acceptere en flytning i supermarked fra afdelingen for frugt og grønt til viktualieafdeling.

Retten lagde vægt på, at løn og arbejdsfunktionerne svarede til lønmodtagerens tidligere beskæftigelse i afdelingen for frugt og grønt. Endeligt lagde retten vægt på, at ændringen i mødetid ikke kunne anses for mere byrdefuld for småbarnsforældre end mødetiderne i tidligere funktion.

Godtgørelsens størrelse

Ligebehandlingslovens § 16, Stk. 3:

»Godtgørelsen, der ikke kan overstige 78 ugers løn, fastsættes under hensyn til lønmodtagerens ansættelsestid og sagens omstændigheder i øvrigt.«

Efter lovens § 16, stk. 3, kan der maksimalt tildeles en godtgørelse svarende til 78 ugers løn. Godtgørelsens størrelse afhænger af lønmodtagerens ansættelsestid og sagens omstændigheder i øvrigt. Loftet for godtgørelse vil som følge af lovforslag L 17 om ændring af ligebehandlingsloven blive ophævet. Denne forandring sigter ifølge lovforslagets forarbejder ikke imod en ændring af retspraksis.

Ansættelsestid

Fra domspraksis kan der nævnes en række sager, hvor lønmodtagerens ansættelsestid har været af kortere varighed.

Højesteret udtalte i sagen fra 2002 (U.2002.2435H), at der for så vidt angår kortvarig vikaransættelse ikke skulle ske nogen fravigelse fra den praksis, der havde udviklet sig i forbindelse med almindelige tidsubegrænsede stillinger. Højesteret tildelte lønmodtageren en godtgørelse svarende til 26 uger på baggrund af en ansættelsestid på 3 måneder. Dommen slår fast, at lønmodtager ikke har nogen pligt til at oplyse om evt. graviditet, der vil medføre, at vikarjobbet reelt ikke vil kunne varetages i en væsentlig del af vikaransættelsesperioden.

Forud for ovennævnte dom kan Vestre Landsret dom af 6. december 1996 (B-1436-96) nævnes. Her tildelte retten en lønmodtager med en ansættelsestid på 2 uger en godtgørelse svarende til ca. 17 ugers løn.

I Østre Landsrets dom af 18. september 2000 (B-3537-99) tildelte retten en lønmodtager med en ansættelsestid på 1 måned en godtgørelse svarende til ca. 13 uger.

Højesteret har i henholdsvis ovennævnte dom fra 2002 samt domme fra 2003 og 2004 taget stilling til godtgørelsesniveauet i sager hvor ansættelsestiden må anses for at være ganske kort.

I ovennævnte sag fra 2003 (U.2003.603H) blev en lønmodtager opsagt efter 3 måneders ansæt-

telse. Lønmodtageren fik tildelt godtgørelse svarende til 6 måneders løn.

Af Højesterets dom af 2004 (U.2004.2701H) fremgår det, at lønmodtager også er omfattet af Ligebehandlingslovens § 9 jf. § 16 under en evt. aftalt prøvetid.

I dommen U.2005.2269V anføres følgende i præmisserne:

»Efter Højesterets praksis vedrørende fastsættelse af godtgørelse er det udgangspunktet ved afskedigelse i strid med § 9 i relation til arbejdsaftaler indgået for et ubestemt tidsrum, at godtgørelsen fastsættes svarende til 6 måneders løn. Hverken den relativt korte ansættelsesperiode eller udsigten til firing for vinterseasonen giver grundlag for at fravige dette udgangspunkt«.

Vestre Landsret har ved dom af 30. maj 2000 fastsat en godtgørelse svarende til 52 uger. Lønmodtageren havde været ansat i ca. 7 år.

I Vestre Landsrets dom af 30. november 2004 (U.2005.805V) fremgår det, at:

»Godtgørelsen kan navnlig under hensyn til A's lange ansættelsesperiode på næsten 10 år hos appellanterne passende udmåles til et beløb på 298.044 kr. svarende til et års løn, jf. ligebehandlingslovens § 16, stk. 3«.

Det bør her nævnes, at lønmodtagerens forbund alene havde nedlagt påstand om en godtgørelse svarende til 52 uger, hvorfor retten ikke har haft mulighed for at tildele et større beløb, såfremt man havde fundet grundlag herfor.

Der har dog været nedlagt påstand om maksimal godtgørelse i en række sager, uden dette har medført tilkendelse udover ovennævnte 52 uger.

Ligestillingsnævnet har ved afgørelse nr. 10/2004 fastsat en godtgørelse svarende til 52 uger. Lønmodtageren havde været ansat i 16 år på opsigelsestidspunktet. Idet virksomheden nægtede at betale godtgørelsen, blev sagen indbragt for domstolene, hvor sagen blev forligt i Retten i Roskilde med 9 måneders løn imod nævnets 12 måneder.

Omstændighederne i øvrigt

Som det fremgår ovenfor indeholder Ligebehandlingslovens § 16, stk. 3, bestemmelse om, at godtgørelsens størrelse også afhænger af omstændighederne i øvrigt.

Langt hovedparten af dommene på området begrundes godtgørelsens størrelse med »blandt andet ansættelsesforholdets længde«. Det lader sig ikke gøre, at fremsætte en udtømmende gengivelse af de omstændigheder, der har haft særlig

indflydelse på godtgørelsens størrelse, idet disse således yderst sjældent nævnes specifikt. Det kan dog med rimelighed slås fast, at nedenstående momenter har været mere eller mindre udslagsgivende for godtgørelsens størrelse.

– Efterfølgende arbejdsløshed

Østre Landsret har i dom af 5. april 2004 (B-2548-03) stadfæstet Retten i Svendborgs dom af 19. august 2003, hvor det i præmisserne fremgår, at:

»Efter ansættelsesforholdets varighed samt når henses til at sagsøgeren ikke har kunnet finde anden beskæftigelse, findes godtgørelsen i medfør ligebehandlingslovens § 16, stk. 3 at burde fastsættes til 9 måneders løn svarende til 192.114,00 kr.«

I Østre Landsrets sag af 21. august 2001 (B-0802-01) udtaler retten ligeledes, at det må tillægges betydning ved fastsættelsen af godtgørelsen, at lønmodtageren fik andet arbejde umiddelbart efter afskedigelsen.

– Lønmodtagerens sociale situation herunder alder og økonomi

Østre Landsrets dom af 26.08.04 (B-1193-03) indeholder klare holdepunkter for, at man har lagt vægt på, hvilken karriere og social situation overtrædelsen af ligebehandlingsloven har medført for lønmodtageren. Landsretten udtaler således i sine præmisser, at:

»Sagsøgtets retsbrud har således haft betydelige og forventelige negative følger for lønmodtagerens karriereforløb.«

Bevisbyrderegler

Omvendt bevisbyrde

I 1989 blev der i Ligebehandlingsloven indført omvendt bevisbyrde, hvilket medfører, at det er arbejdsgiver, der skal godtgøre, at lønmodtagerens afskedigelse ikke er begrundet i graviditet og barsel m.v.

Ligebehandlingslovens § 16, Stk. 4:

»Såfremt en afskedigelse finder sted under graviditet, fravær efter § 7, stk. 1-3 og 5-7, og i varslingsperioder efter § 10, stk. 9, påhviler det arbejdsgiveren at godtgøre, at afskedigelsen ikke er begrundet i disse forhold.«

Bevisbyrderegler afgør hvem der må bære risikoen i tilfælde af tvivl. Udgangspunktet er, at det er sagsøger, der har bevisbyrden (ligefrem bevisbyrde).

Efter retspraksis vil det være en overtrædelse, såfremt arbejdsgiver ikke kan godtgøre, at graviditet og barsel m.v. ikke er indgået i beslutningen om afskedigelse. Det er med andre ord også

en overtrædelse, såfremt afskedigelsen delvist kan tilskrives graviditet og barsel m.v.

Retspraksis tyder på, at der stilles et ganske betydeligt beviskrav til arbejdsgiveren, idet flere domme på området har givet udtryk for, at det »ikke med tilstrækkeligt sikkerhed« er godtgjort, at afskedigelsen ikke er sket på baggrund af graviditet. Se hertil blandt andet dommen U.2004.2701 H.

Reglen om omvendt bevisbyrde gælder i tidsrummet (beskyttelsesperioden) fra graviditetens indtræden til udløbet af barselorslovsperioderne som angivet i ligebehandlingslovens § 7, stk. 1-3 og 5-7 samt § 10, stk. 9. Det følger af dommen U.1993.782V, at den omvendte bevisbyrde også finder anvendelse, når beslutningen om opsigelse er truffet inden for orlovsperioden, men først ført ud i livet efter tilbagevenden fra orlov.

Det afgørende er således, hvornår beslutningen om afskedigelse bevisligt er truffet.

Arbejdsgivers viden om graviditeten vil være et helt centralt moment i vurderingen af, om afskedigelsen er en overtrædelse af Ligebehandlingsloven. Tvivl om dette faktum vil medføre domfældelse til ugunst for arbejdsgiveren.

Dette er seneste illustreret i Højesteretsdom U. 2004.2701H.

»Efter bestemmelsens (§ 16, stk. 4) ordlyd og formål – at fritage lønmodtageren fra at bevise, at graviditeten har indgået i begrundelsen for afskedigelsen – må bedømmelsen af, om arbejdsgiveren har løftet sin bevisbyrde, bero på en samlet vurdering, herunder af, om arbejdsgiveren må anses for ved afskedigelsen at have haft kendskab til graviditeten. Efter bevisførelsen må det henstå som usikkert, om arbejdsgiver på afskedigelsestidspunktet var bekendt med at lønmodtageren var gravid. Med denne bemærkning og af de grunde, der i øvrigt er anført af byretten, finder Højesteret, at arbejdsgiveren ikke har godtgjort, at afskedigelsen ikke var begrundet i graviditeten. Afskedigelsen er derfor sket i strid med ligebehandlingslovens § 9«.

Fædrenes beskyttelsesperiode løber under moderens graviditet – uanset om der måtte være varslet afholdelse af fædreorlov – og indtil faderen har udnyttet de perioder, der hjemler faderens fravær efter ligebehandlingslovens § 7, stk. 1-3 samt § 10, stk. 9. Hvis faderen ikke senest 8 uger efter fødslen varsler, at han ønsker at holde forældreorlov, ophører beskyttelsesperioden for faderens vedkommende.

Delt bevisbyrde

Reglen om delt bevisbyrde i ligebehandlingslovens § 16 a anvendes, når forholdet ikke falder ind under bestemmelsen i § 16, stk. 4, om omvendt bevisbyrde.

Delvis bevisbyrde der er indført i Ligebehandlingslovens § 16 a medfører, at en lønmodtager, der føler sig krænket, skal påvise omstændigheder, der giver anledning til formode, at der udøves direkte eller indirekte forskelsbehandling. Herefter påhviler det arbejdsgiver at godtgøre, at ligebehandlingsprincippet ikke er blevet krænket.

DOMSPRAKSIS

I forbindelse med nærværende redegørelse har ministeriet gennemgået ca. 110 trykte og utrykte domme afsagt mellem 1992 og 2005 af landsretterne og Højesteret.

På baggrund af de afsagte domme kan det konstateres, at cirka 2/3 af afskedigelser i strid med Ligebehandlingslovens § 9 er sket under lønmodtagerens graviditet.

De nye regler om barselorlov trådte i kraft 27. marts 2002. Da tvister om afskedigelse i forbindelse med graviditet, barsel og adoption anlægges for byretterne, forløber der nogen tid inden sådanne sager når til landsretterne og Højesteret. Der er således alene afsagt ca. 10 landsrets- og højesteretsdomme på baggrund af afskedigelser foretaget efter 27. marts 2002 og hvor temaet har været, om der er sket en overtrædelse af ligebehandlingslovens § 9.

HØRINGSSVAR

Beskæftigelsesministeriet har rettet henvendelse til en række større interessenter. Nedenfor vil der i korte træk blive redegjort for hovedlinjerne i de enkelte indkomne tilbagemeldinger.

– Dansk Arbejdsgiverforening (DA)

DA peger på, at ligebehandlingssager som oftest bliver forliget. Henset til den procesrisiko, der er forbundet med at føre retssag, kan godtgørelsesniveauet i forligte sager ikke umiddelbart sammenlignes med de godtgørelser, der tildeles ved domstolene. Det er blandt medlemsorganisationerne i DA en generel opfattelse, at der er en faldende tendens i antallet af sager i forhold til antal medarbejdere på medlemsvirksomhederne.

DA anfører, at man finder, at reglerne kan fremstå for ufleksible, idet man af hensyn til lovens beskyttelsesregler ikke kan foretage nødvendige saglige organisatoriske ændringer.

DA vurderer, at der er behov for en lempelse af bestemmelserne af driftsmæssige hensyn. DA vurderer endvidere, at der ikke ses noget behov for – som verserende lovforslag om ændring af Ligebehandlingsloven lægger op til – at fjerne 78-ugers loftet for godtgørelser i Ligebehandlingsloven.

– Landsorganisationen i Danmark (LO)

LO oplyser, at man ikke har noget samlet billede af udviklingen, idet man ikke er involveret direkte i sager om ligebehandling. LO henviser på den baggrund til HK, idet man fra LO's side formoder at HK har den største andel af sager og hermed den mest dækkende information.

LO oplyser, at flere forbund har oplyst, at de får et stigende antal henvendelser vedrørende afskedigelser under graviditet og barsel.

Afslutningsvis oplyser LO, at flere sager løses ved, at virksomheden trækker opsigelsen tilbage ved forbundenes mellemkomst. Dette må efter LO's opfattelse ses i lyset af den klare retspraksis på området.

– HK Danmark (HK)

HK har fremsendt talmateriale, der viser en nedgang i antallet af sager fremsendt til HK Danmarks juridiske afdeling. Tallene er dog behæftet med en vis usikkerhed, idet man ikke har mulighed for at undersøge, hvor mange sager de lokale afdelinger afslutter ved forlig.

Generelt er det HK Danmarks opfattelse, at Højesterets dom U 2002.2435H har fastlagt et nedre niveau på en godtgørelse svarende til 6 måneders løn.

HK finder det problematisk, at der endnu ikke er afsagt domme, hvor den tilkendte godtgørelse har været højere end 52 uger.

– Fagligt Fælles Forbund (3F)

3F har meddelt, at man har foretaget en rundspørge i lokalafdelingerne, og at der på baggrund heraf alene er fremkommet én sag.

3F har en fornemmelse af, at der er flere sager vedrørende afskedigelse på grund af graviditet og barselsorlov, uden dette dog kan godtgøres. Såfremt forbundets fornemmelse er korrekt, har dette ikke nødvendigvis noget at gøre med den forlængede orlovsperiode.

– Akademikernes Centralorganisation (AC)

AC har oplyst, at man som høringsberettiget centralorganisation i sager om afskedigelse af tjenestemandsansatte akademikere ikke har kendskab til sager om uberettigede afskedigelser af tjenestemænd som følge af den forlængede barselsorlov.

– Ingeniørforeningen i Danmark (IDA)

IDA har oplyst, at man har kunnet konstatere en svag stigning i antallet af sager, hvor et medlem er blevet afskediget på grund af graviditet eller barsel.

IDA oplyser endvidere, at de fleste sager er afsluttet ved forlig, og at foreningen alene har ført 2 retssager siden 2002. IDA anfører, at man opfatter godtgørelsesniveauet som let stigende.

Endeligt anfører IDA, at man vurderer, at der er en svag stigning i fædre, der tager kontakt til IDA med henblik på afholdelse af forældreorlov. En række af disse udtrykker bekymring for indtægtstab og arbejdsgivers eventuelle modstand imod afholdelse af barsel ud over 14 dage.

– Danske Magistre (DM)

Det har ikke været muligt for DM, at fremskaffe pålideligt talmateriale. DM kan dog oplyse, at man har haft 13 sager efter 1. januar 2002.

– Danske Psykolog Forening (DP)

DP har haft to sager efter forlængelsen af barselsorloven og meddeler i den forbindelse, at det må anses for tvivlsomt, om disse kan tilskrives den forlængede barselsorlov.

– Danmarks Jurist- og Økonomforbund (DJØF)

DJØF kan ikke bidrage med statistik eller talmateriale i øvrigt til dokumentation af en eventuel udvikling i antallet af afskedigelser i forbindelse med indførelsen af forlænget barselsorlov.

DJØF oplyser, at man fører ganske få retssager om uberettiget afskedigelse på grund af barsel. Hovedparten af sagerne løses forligsmæssigt.

Det er DJØF's vurdering, at retspraksis har lagt sig fast på en minimumsgodtgørelse svarende til 6 måneders løn. DJØF finder det problematisk, at man alene ser domme, der maksimalt tildeler den forurettede lønmodtager en godtgørelse svarende til 1 års løn, når der i loven er mulighed for en godtgørelse svarende til 78 uger.

DJØF påpeger, at man på baggrund af dommen U2002.2269 fra Vestre Landsret må have en berettiget forventning til, at minimumsgodtgø-

relsen også svarer til 6 måneders løn i tilfælde, hvor det er en mand, der er udsat for afskedigelse.

DJØF anfører, at man aner en tendens til flere sager, der omhandler mænd, der afskediges som følge af barsel samt at man fortsat har mange henvendelser fra gravide kvinder, der på grund af barsel ikke har fået forlængelse af tidsbegrænset stilling eller ikke har opnået fastansættelse.

DJØF har i deres svar refereret til spørgeundersøgelse gennemført i samarbejde med Berlingske Nyhedsmagasin, IDA og Civiløkonomerne.

Blandt kvinderne mente ca. 30 %, at det havde påvirket deres arbejds- og karrieresituation at afholde barsel. Af de adspurgte mente 9 % af kvinderne, at de var blevet afskediget som følge af barsel. Blandt mændene mente 4 %, at deres arbejds- og karrieresituation var blevet påvirket i negativ retning af afholdelse af barsel. Ingen mænd svarede, at de havde mistet deres job som følge af afholdelse af barsel.

– Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF)

FTF har fra Deres medlemsorganisationer fået den tilbagemelding, at man oplever en svag stigning i antallet af henvendelser vedrørende afskedigelser under barsel- og forældreorlov, hvilket dog ikke har medført flere gennemførte sager.

FTF oplyser, at man i stort omfang har løst sager lokalt i form af, at arbejdsgiver har tilbage trukket sin varslede afskedigelse tilbage.

FTF oplyser endvidere, at man får henvendelser fra medlemmer i de faglige organisationer, der vedrører stillingsændringer i forbindelse med medlemmets tilbagevenden til arbejdet efter endt orlov.

Det er FTF's vurdering, at en række sager ikke bliver rejst af rent bevismæssige årsager, hvorfor det reelle antal sager utvivlsomt er langt højere end antallet af vundne eller/og forligte sager.

– Ligestillingsnævnet (LN)

LN kan ikke konstatere nogen egentlig vækst i antallet af sager. Nævnet har således i 2003 truffet 9 afgørelser om uberettiget afskedigelse, hvoraf lønmodtageren fik medhold i de 6 af sagerne. I 2004 traf nævnet 12 afgørelse inden for dette emne, og her fik lønmodtageren medhold i

6 af sagerne. LN har foreløbigt truffet 11 afgørelser i 2005. Her har lønmodtagerne fået medhold i 3 af sagerne.

LN oplyser, at man typisk har tilkendt en godtgørelse svarende til 9 måneders løn i sager, hvor afskedigelsen er fundet uberettiget.

– Bech-Bruun Advokatfirma (BB)

Det er BB's opfattelse, at antallet af sager, herunder retssager om graviditet og barselsbetingede afskedigelser, har været nogenlunde konstant igennem de senere år. Andelen af sager, der vedrører omstruktureringer og lignende, er dog forholdsmæssigt stigende.

Det er endvidere BB's opfattelse, at der er større bevidsthed i virksomhederne om konsekvenserne af sådanne sager i henseende til såvel økonomi som risiko for offentlig, negativ omtale.

Endeligt er det BB's opfattelse, at retspraksis nu har lagt sig fast på en minimumsgodtgørelse svarende til 6 måneders løn i sager, hvor lønmodtageren har en kort anciennitet, mens der for lønmodtager med længere anciennitet gælder en tommelfinger regel om en godtgørelse svarende til ca. 9 måneders løn. Såfremt der er tale om en betydelig anciennitet, er der set afgørelse om op til 12 måneders løn i godtgørelse.

BB er af den opfattelse, at afklaringen i retspraksis har skabt sikrere rammer omkring indgåelse af forlig.

– Norrbom & Vinding Advokatfirma (NV)

NV har ikke konstateret en stigning i antallet af afskedigelser på dette område efter vedtagelse af de nye regler.

NV oplyser, at der nu rejses flere sager end tidligere i forbindelse med medarbejdere der ønsker at blive gravide, og medarbejdere der er vendt tilbage, efter endt barselsorlov.

Det er NV's vurdering, at denne stigning må tilskrives indførelsen af lovbestemmelsen om delt bevisbyrde i juni 2001. Det er dog NV's vurdering, at lønmodtagersiden ikke får medhold i et større antal sager end tidligere.

Hermed slutter redegørelsen.

19. møde

Tirsdag den 22. november 2005 kl. 13.00

Dagsorden

1) Spørgsmål til ministrene.
(Spørgetimen).

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 20:

Forespørgsel til socialministeren, undervisningsministeren og familie- og forbrugerministeren [om lige muligheder for børn].

Af Mette Frederiksen (S), Martin Lidegaard (RV), Villy Søvndal (SF) og Line Barfod (EL).
(Forespørgslen anmeldt 16/11 2005).

3) Anden behandling af lovforslag nr. L 35:
Forslag til lov om ændring af lov om tjenestemandspension. (Bevarelse af tillæg til visse pensionister til det 67. år og beregning af pension til tjenestemænd med lavere pligtig afgangsalder end 70 år).

Af finansministeren (Thor Pedersen).
(Fremsat 13/10 2005. Første behandling 1/11 2005. Betænkning 16/11 2005).

4) Anden behandling af lovforslag nr. L 36:
Forslag til lov om ændring af lov om tjenestemænd i folkeskolen m.v. (Konsekvensrettelser som følge af kommunalreformen og ændringer af tjenestemandsløvgivningen).

Af finansministeren (Thor Pedersen).
(Fremsat 13/10 2005. Første behandling 1/11 2005. Betænkning 16/11 2005).

5) Første behandling af lovforslag nr. L 50:
Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsdrivende virksomheders aflæggelse af årsregnskab m.v. (årsregnskabsloven), bogføringslov samt lov om statsautoriserede og registrerede revisorer. (Reduktion af revisionspligt for visse virksomheder og reduktion af andre administrative byrder).

Af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen).
(Fremsat 16/11 2005).

6) Første behandling af lovforslag nr. L 51:
Forslag til lov om ændring af lov om aktieselskaber, lov om anpartsselskaber, lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, lov om erhvervsdrivende fonde, lov om det europæiske selskabsregister. (Forenklinger og lettelse af administrative byrder samt ændringer som følge af reduktion af revisionspligten for visse små virksomheder m.v.).

Af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen).
(Fremsat 16/11 2005).

7) Første behandling af lovforslag nr. L 52:
Forslag til lov om ændring af lov om forsikringsformidling. (Forsikringsmæglervirksomheders oplysningspligter og forbud mod, at forsikringsmæglervirksomheder modtager provision fra forsikringsselskaber).

Af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen).
(Fremsat 9/11 2005).

8) Første behandling af lovforslag nr. L 53:
Forslag til lov om overtagelse af brugsretten til danske skibe.

Af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen).
(Fremsat 9/11 2005).

9) Første behandling af lovforslag nr. L 60:
Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser. (Ny mesterlære).
Af undervisningsministeren (Bertel Haarder).
(Fremsat 9/11 2005).

10) Første behandling af lovforslag nr. L 59:
Forslag til lov om ændring af lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser. (Praktiske indgange og sammenhængende uddannelsesforløb).

Af undervisningsministeren (Bertel Haarder).
(Fremsat 9/11 2005).

11) Første behandling af lovforslag nr. L 61:
Forslag til lov om ophævelse af lov om en statskole som forsøgscenter for 8.-10. skoleår.

Af undervisningsministeren (Bertel Haarder).
(Fremsat 9/11 2005).

12) Første behandling af lovforslag nr. L 58:

Forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. (Forenkling af bestemmelser om tilskud).

Af undervisningsministeren (Bertel Haarder).
(Fremsat 9/11 2005).

Meddelelser fra formanden**Formanden:**

Medlemmer af Folketinget Lise von Seelen (S) og Lone Møller (S) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om større patientsikkerhed.
(Beslutningsforslag nr. B 39).

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene**Spørgetimen****Formanden:**

Til at besvare spørgsmål i spørgetimen i dag har statsministeren udpeget miljøministeren og ministeren for nordisk samarbejde og integrationsministeren.

Til miljøministeren er anmeldt følgende spørgsmål:

1. Pernille Blach Hansen
2. Per Clausen

Der er ingen spørger til ministeren for nordisk samarbejde.

Til integrationsministeren er anmeldt følgende spørgsmål:

3. Jørgen Arbo-Bæhr
4. Simon Emil Ammitzbøll
5. Pernille Vigsø Bagge.

Er der flere, der ønsker at melde sig som spørger? (*Ophold*). Hr. Steen Gade til integrationsministeren.

Så tager vi fat, og først er det fru Pernille Blach Hansen med et spørgsmål til miljøministeren, værsgo.

Spm. nr. US 20**Pernille Blach Hansen (S):**

Der pågår jo i øjeblikket en stor diskussion om introduktionen af miljøteknologi, som vi i Socialdemokratiet synes er utrolig vigtig. Men til den hører jo også nogle lovgivningsmæssige rammer, hvor der af og til er noget, der skal laves om, for at der skal kunne introduceres en ny form for teknologi.

I den forbindelse vil jeg gerne spørge miljøministeren sådan lidt principielt: Er det miljøministerens opfattelse, at når man indfører ny miljøteknologi, skal den bruges til at skabe rammer og vækst for yderligere udvikling af et erhverv, eller er det meningen, at man skal sikre sig, at en del af den gevinst, der kommer ved introduktionen af ny miljøteknologi, også kommer miljøet til gode?

Miljøministeren (Connie Hedegaard):

Det er da helt klart en kombination. Og det er sådan set ligegyldigt, om vi taler om landbrug eller om, hvad vi selv kan løse af miljøproblemer i Danmark, eller hvad vi kan eksportere.

Jeg er lige her i formiddags kommet hjem fra Kroatien, hvor vi har været nede til et fremstød om nordisk miljøteknologi. Det er jo et eksempel på, at der kan findes løsninger, hvor vi i Danmark er gode til nogle af dem, som kan komme miljøet til gode, og som klart kan hjælpe – i det her tilfælde Kroatien – med at løse nogle affaldshåndteringsproblemer eller nogle problemer omkring spildevandsrensning, eller hvad det nu kan være, men at det samtidig kan give både vækst og udvikling og beskæftigelse for danske virksomheder eller for den sags skyld kroatiske.

Så jeg mener, at svaret på spørgerens spørgsmål er, at det er et både-og.

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg er utrolig glad for miljøministerens svar, for jeg synes, at dette er helt afgørende. Selvfølgelig kan miljøteknologi også bidrage til udvikling af et erhverv, der så kan tjene nogle flere penge og skabe nogle nye arbejdspladser – det går vi meget ind for – men jeg synes bare, det er helt afgørende, at en miljøgevinst ved introduktion af ny miljøteknologi ikke bliver spist op, uden at det overhovedet kommer miljøet til gode. Og jeg forstår på miljøministeren, at det også er afgørende for ministeren, at en del af gevinsten, f.eks. ved introduktion af ny landbrugsteknolo-

gi, skal komme miljøet til gode. Er det sådan, jeg må forstå ministeren?

Miljøministeren (Connie Hedegaard):

Det er jo fuldstændig korrekt, og det har jeg sagt, siden jeg kom ud med det landbrugspolitiske udspil sidste år mellem jul og nytår.

Det er faktisk sådan, at de partier, der står bag – Dansk Folkeparti, Venstre, Konservative og Det Radikale Venstre – lige præcis sidder og kigger på de her ting i form af nogle tekniske udredninger. Det, der er hele filosofien, er, at der er to parter, der skal have noget ud af det her. Landmanden skal have noget ud af det. Hvis han anskaffer ny teknologi, får han mulighed for at udvide eller nyetablere sig, ellers ikke; her bliver teknologi en del af vilkårene for overhovedet at kunne få lov til nyetablere sig eller udvide. Derudover skal en del af gevinsten selvsagt også tilfalde miljøet. Det er jo ikke mindst det sidste, der må være det primære fokus set fra en miljøministerstol.

Kl. 13.05

Pernille Blach Hansen (S):

Det er jeg meget glad for, men så må jeg også konstatere, at miljøministeren er uenig med fødevareministeren. I sidste uge behandlede vi her i salen et lovforslag om at introducere en ny type miljøteknologi, nemlig afbrænding af husdyrgødning. I det lovforslag fra fødevareministeren står der faktisk, at det, man får lov til at afbrænde for at komme af med noget kvælstof og noget fosfor, bliver godskrevet gødningsregnskabet for landmanden efterfølgende.

Det vil sige, at alt det kvælstof og fosfor, man slipper af med ved at afbrænde det, kan landmanden få lov til at producere mere. Fødevareministeren sagde faktisk, at det, der var afgørende for ham, var, at der blev skabt rammer for vækst og udvikling med den eksisterende miljøbelastning, og det er jo fuldstændig i modsætning til det, miljøministeren siger her.

I konsekvens af ministerens tilkendegivelser her i dag vil jeg gerne spørge: Vil miljøministeren rette henvendelse til fødevareministeren og sikre, at regeringens politik er i overensstemmelse med det, miljøministeren netop har sagt her?

Miljøministeren (Connie Hedegaard):

Jeg tror, at den polemik skal fru Pernille Blach Hansen køre videre med fødevareministeren. Jeg kender ikke det konkrete forslag i detaljer; jeg ved, at der har været en diskussion om det

her i Folketingssalen for nogle ganske få dage siden.

Men det står fast, at det, der er meningen med mit landbrugsudspil, er, at der skal være noget, der kommer landbruget til gode, landmanden til gode, og der er noget, der skal komme miljøet til gode. En eller anden balance skal der findes dér; det er det, der skal til, for at begge parter har noget ud af det, og at der er et incitament.

Jeg tror nemlig, at hvis ikke der også er et incitament for landmanden – der er jeg i hvert fald enig med fødevareministeren – så får vi stagnation i stedet for det modsatte. Derfor tror jeg, at denne balancerede tilgang til det må være den rigtige; det er den, der i sidste ende også vil give det bedste resultat for miljøet.

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg støtter miljøministerens balancerede tilgang, jeg er bare meget bekymret over, at fødevareministeren ikke deler den. Jeg kan godt forstå, at miljøministeren lidt føler sig bragt i en uheldig situation, fordi hun har sagt noget principielt og nu skal tage stilling til et konkret forslag fra sin regeringskollega, men jeg mener faktisk, det er helt afgørende.

Det, der er problemet her, er, at miljøministeren sidder i sit regi og forhandler en ny miljøregulering, bl.a. med Dansk Folkeparti, under nogle måske udmærkede principielle overskrifter, samtidig med at fødevareministeren har et lovforslag, der trækker i den stik modsatte retning, hvor man risikerer, at nogle af de redskaber, man skulle have brugt til at få miljøbelastningen ned med, i stedet bliver brugt til, at landmændene kan producere flere svin.

Nu hvor ministeren tilsyneladende ikke i detaljer kender fødevareministerens forslag, vil jeg derfor gerne bede miljøministeren om at svare på: Vil miljøministeren på denne baggrund tage kontakt til fødevareministeren og sikre, at en del af gevinsten ved introduktion af denne teknologi kommer miljøet til gavn?

Miljøministeren (Connie Hedegaard):

Nej, som sagt mener jeg, at hvis fru Pernille Blach Hansen vil polemisere med og mod fødevareministeren, er det nok nemmest at gøre det direkte uden mig som mellemmand.

Derfor vil jeg bare sige, at det, der er hovedprincippet i regeringens aftale med V, K, O og RV – regeringen står selvfølgelig bag det princip, og det er det, jeg gør rede for her – er, at der

bliver en gevinst for miljøet, og at der også bliver en gevinst og dermed et incitament for den enkelte landmand. Det er sådan set i al enkelhed den filosofi, der driver det i forhold til de landbrugsforslag, jeg har noget med at gøre. At der så sikkert er nogle andre, hvor der kan være andre forhold, der gør sig gældende, synes jeg ikke det er rimeligt at jeg skal stå og kloge mig på her.

Spm. nr. US 21

Per Clausen (EL):

Miljøministeren har jo netop startet en større kampagne over for danskerne, hvor man kan få genopfrisket nogle af de gode gamle råd om, hvordan man skal spare på energien og lade være med at svine for meget i forhold til miljøet. Det er et godt initiativ; gode ting kan ikke siges for ofte, og derfor støtter jeg fuldt ud det initiativ, miljøministeren her har taget.

Men det næste spørgsmål er så: Hvad med staten selv? Har miljøministeren planer om at gennemføre nogen initiativer over for staten og statens institutioner for at følge op på de politikker, man tidligere har vedtaget, og for at sikre, at staten og statens institutioner går foran, når det handler om at købe miljømæssigt fornuftigt ind, spare på energi og andre ressourcer og have så meget genbrug som overhovedet muligt?

Miljøministeren (Connie Hedegaard):

Svaret på det er ja. Det er sådan, at der under denne regering bl.a. er nedsat et indkøbspanel for offentlige grønne indkøb, og det er for nylig kommet med en pjece, og det har også nogle forskellige andre initiativer i gang, som vi så i Miljøministeriets regi prøver at etablere et samarbejde om, sådan at man kan prøve at præcisere over for f.eks. de statslige indkøbere – det kunne jo også være, det kunne inspirere nogle kommunale – at det ikke kun er et spørgsmål om, hvordan man bør opføre sig, men at der rent faktisk også er god økonomi i at gå ind og lave f.eks. energieffektive løsninger i en statslig institution, eller hvad det nu kunne være.

Kl. 13.10

Det prøver vi at præcisere ved hjælp af informationsmateriale til de statslige indkøbere og dialog med de statslige indkøbere.

Derudover må jeg sige, at det da glæder mig utrolig meget, at Enhedslisten i den grad bakker

holdningsmæssigt op om et initiativ, der i den grad fokuserer på det personlige ansvar.

Per Clausen (EL):

Nu deler jeg jo fuldt ud ministerens opfattelse af, at vi alle bærer et personligt ansvar, både for vores eget liv og for, hvordan vores land og verden udvikler sig. Det er sådan set det, der karakteriserer Enhedslistens medlemmer, at det engagerer vi os meget kraftigt i, så der tror jeg ikke der er nogen uenighed. Jeg er selvfølgelig glad for, at ministeren har noteret sig det, for så behøver vi ikke at snakke om det en anden god gang; så ved vi, hvor vi har hinanden.

Vi ved jo, at danskerne i al almindelighed er meget gode til at handle miljømæssigt fornuftigt, men det, der så er interessant her, er, om ministeren også har tænkt sig at forsøge at få undersøgt, hvordan det går med at få tingene gennemført fra statens side.

Jeg havde en lidt underholdende diskussion på et tidspunkt med statsministeren, for det viste sig, at i Statsministeriet var man meget dårlig til det i modsætning til Finansministeriet, hvor man var meget god til det.

Bliver der fulgt op i forhold til de enkelte ministerier og deres institutioner for at se, hvem der faktisk gør noget ved det her?

Miljøministeren (Connie Hedegaard):

Ja, det gør der. Vi er i Miljøministeriet ved at gennemføre et større analysearbejde om fordele og omkostninger ved offentligt indkøb af udvalgte produkter. Og det er jo det, vi kan gøre, vi kan gå i dialog, og vi kan prøve at vise, at det faktisk betaler sig; at der både miljømæssigt og økonomisk er mening i det. Så svaret på spørgsmålet er ja.

Derudover varer det jo heller ikke så længe, inden jeg fremsætter et forslag her i Folketinget om bl.a. en styrket miljømærkeordning. Det kan jo også være med til, at endnu flere produkter bliver mærket. Det er jo i en eller anden forstand også et initiativ, der er styret fra centralt hold, som kan gøre det nemmere for den enkelte forbruger at orientere sig og for den sags skyld jo altså også for offentlige indkøbere.

Per Clausen (EL):

Jeg kunne godt tænke mig, at ministeren og regeringen ville beskæftige sig lidt med, hvad der sker konkret ude i de statslige institutioner. Er det sådan, at alle de gode råd og alle de gode hensigtsserklæringer og forsøg på at være i dia-

log med folk faktisk giver nogle konkrete resultater?

Det er jo ikke, fordi jeg siger, at man behøver at fare ud med bål og brand og alt muligt andet, hvis man i de statslige institutioner og andre steder inden for staten ikke er kommet så langt endnu, men det er jo altid rart, når der skal tilrettelægges nye initiativer, at vide, om dem, man har gennemført, virkede.

Så mit spørgsmål er, om ministeren har noget indtryk af eller vil skaffe sig noget indtryk af, hvordan det faktisk går i de statslige institutioner med at gå over til en mere miljømæssigt fornuftig indkøbspolitik og forbrugspolitik.

Miljøministeren (Connie Hedegaard):

Ja, det har vi bl.a. i opgørelser over, hvor mange ministerier og styrelser der opfører sig på den og den måde. Man har også nogle opgørelser over, hvad amterne gør, hvad kommunerne gør, og hvad potentialet dermed er. Det er også et arbejde, der pågår i det forum for offentlige grønne indkøb, det statslige indkøbspanel, jeg har nævnt tidligere. Der sidder de netop og prøver at komme i dialog med de rigtig store indkøbere, altså mennesker, der sidder og råder over i hundredvis af millioner og skal rådgive videre ud i næste led.

De prøver også der at præcisere: Hvor er det, vi har de bedste erfaringer? Hvor er det, vi har det største potentiale? Hvad er det, som nogle har haft rigtig godt held med, som vi så kan inspirere endnu flere til? Så der foregår altså et ganske stort arbejde der, som jeg håber også kan få de gode ringe til at sprede sig.

Så vil jeg i øvrigt også gerne tage kommunerne med ind i en dialog, men af gode grunde bliver det jo dér netop en dialog, hvor jeg ikke kan gå ind og diktere dem, hvad de skal gøre.

Formanden:

Hr. Per Clausen for et sidste spørgsmål.

Per Clausen (EL):

Jeg synes, at det, ministeren siger, i al væsentlighed lyder meget positivt. Så det må vi jo så bare følge op på.

Jeg vil gerne spørge om en enkelt ting her til sidst: Synes ministeren ikke, at det netop i forhold til staten og de statslige institutioner kunne være meget fornuftigt, at regeringen, med behørig hjælp fra miljøministeren og Miljøministeriet, formulerede nogle præcise målsætninger, som så også kunne fungere som inspirerende

kraft i forhold til kommunerne, om, hvad det faktisk er for nogle resultater, man skal opnå?

For vi er måske kommet dertil nu, hvor det er nødvendigt at have nogle planer, som rimelig håndfast siger, at vi faktisk har et mål om at begrænse vores ressourceforbrug på en række områder. Er ministeren indstillet på at kræve af statslige institutioner, at man formulerer nogle præcise målsætninger?

Kl. 13.15

Miljøministeren (Connie Hedegaard):

I første omgang må jeg sige, at der tror jeg altså mere på, at man viser, at der ikke bare er sund fornuft og god miljøpolitik, men også konkret er penge at spare ved at opføre sig fornuftigt. Det er jo sådan set det, vi gør i kampagnen »Grønt Ansvar« over for hver eneste borger, nemlig at prøve at kvalificere helt ned i de små dagligdags ting: Hvad kan du rent faktisk både gavne miljøet og din egen økonomi med?

Det er sådan set den samme slags pædagogik, havde jeg nær sagt, vi også bruger over for det statslige. Og som sagt er der altså en lang række initiativer i gang. Der er jo opfordringer fra EU, der er opfordringer fra nordisk side, der er opfordringer fra min side. Der er ingen diskussion om, at offentlige grønne indkøb er noget, som bør og skal fremmes. Jeg mener sådan set også, at vi er i fuld gang med at gøre det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. US 22

Formanden:

Så er der en række spillere til integrationsministeren. Den første er hr. Jørgen Arbo-Bæhr.

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Det er jo desværre et faktum, at forholdene for asylansøgere på de danske asylcentre mildt sagt ikke er gode. Det er bl.a. dokumenteret ved et stigende antal selvmordsforsøg, kraftige stigninger i sundhedsudgifterne og stigende psykiske problemer for asylansøgerne. Nu er det så også kommet frem, at det ikke mindst går ud over børnene på de danske asylcentre.

Jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre ministerens kommentarer til en udtalelse fra børnepsykiateren Bente Rich, som siger, at børn i asylcentre i Danmark er udsat for en umenneskelig og grusom behandling, som ødelægger

deres udvikling, formentlig varigt. Hvad er ministerens kommentarer til dette?

Integrationsministeren (Rikke Hvilshøj):

Først må jeg sige til hr. Jørgen Arbo-Bæhr, at jeg ikke deler synspunktet om, at børnene bliver udsat for en umenneskelig behandling. Der er mange gode tiltag over for børnene i den tid, de er på et asylcenter.

Men der er ikke nogen tvivl om, at det at opholde sig på et asylcenter ikke er noget, man skal stræbe efter, slet ikke i en længere periode. Så derfor kan det også over en tid være en belastning for en familie. Men det er altså ikke sådan, at vi i asylcentre i Danmark har umenneskelige forhold. Jeg synes faktisk, det er en urimelig anklage.

Mange af vores centre drives af Dansk Røde Kors efter aftale med staten, og det gør de faktisk rigtig godt. Jeg er i løbende dialog med Dansk Røde Kors om de forhold, der er på asylcentre.

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Jamen så vil jeg godt prøve at uddybe det lidt, for nogle af de problemer, som man nævner i forbindelse med børnenes forhold på asylcentre, er de problemer, der består i, at familier alt for ofte bliver flyttet rundt, bl.a. i forbindelse med nedlæggelse af nogle asylcentre, og at børnene alt for ofte bliver brugt som tolke i meget prekære situationer, hvor de nogle gange skal tolke for deres forældre, og hvor de nogle gange bliver sat i nogle situationer, hvor de kommer til at skulle være dem, der forklarer forholdsvis indviklede og meget personlige forhold til deres forældre og også omvendt til myndighederne.

Er det ikke forhold, som man burde gøre noget ved?

Integrationsministeren (Rikke Hvilshøj):

Med hensyn til flytningerne er det rigtigt, at vi i de her år, hvor antallet af asylansøgere er faldende, er nødt til at lukke nogle centre ned. Det giver ikke meget mening, at vi bruger en masse penge på tomme asylcentre. Derfor er vi selvfølgelig nødt til at samle det hele på færre centre. Det er en konsekvens af, at der i de her år – heldigvis, kan man sige – er færre asylansøgere, fordi der er lidt mere ro i Europa, end der har været i det foregående årti. Så det har selvfølgelig nogle konsekvenser for nogle grupper.

Med hensyn til børn som tolke vil jeg nødig her på stående fod gå ind i, hvordan de bliver

brugt. Jeg har altså ikke indtryk af, at det sådan er et krav, at børnene skal stå til rådighed. Under hvilke forhold de fungerer, hvis de gør, kan jeg i hvert fald ikke i dag svare mere konkret på.

Jeg kan godt undersøge det nærmere, hvis spørgeren ønsker at få afdækket det her, men det er i hvert fald ikke noget, jeg tror, systemet kræver.

Kl. 13.20

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Nej, men problemet er, at det sker.

Et andet problem er jo, at børnene i alt for stor udstrækning er låst fast i månedsvis, nogle gange i årevis, på de her asylcentre og har alt for få muligheder for at komme ud og være en del af det danske samfund, så længe de er her, f.eks. gå til sport og andre fritidsaktiviteter. Var der ikke muligheder for at give de børn en tilværelse, sådan at de ikke bliver ringere stillet, end de var i forvejen, uanset om de får asyl eller ej, sådan at der bliver åbnet for, at børnene får en tilværelse, mens de venter på afgørelse af deres og forældrenes sag?

Integrationsministeren (Rikke Hvilshøj):

Jamen jeg er i dialog med Dansk Røde Kors, bl.a. om forholdene for børnene. Men lad mig så også lige understrege, at det altså også tit handler om, at forældrene må tage et ansvar for den situation, de sætter deres børn i. En stor del af dem, der i dag er i vores asylcentre, er der i lang tid. Det er asylansøgere og deres børn, som for lang tid siden har fået afslag på asyl, som har fået at vide, der er ikke grundlag for at give dem asyl i Danmark. De har fået afslag og dermed også en besked om, at de selv har ansvaret for at rejse hjem igen. Og det gør de så ikke.

Det er en meget uheldig situation. Jeg håber da også, at forældrene gør sig overvejelser over, hvad det er, de fastholder ikke bare dem selv, men også familien i, når de ikke vil tage til efterretning, at der altså ikke er noget grundlag for ophold og grundlag for asyl i Danmark.

Formanden:

Så er det hr. Jørgen Arbo-Bæhr for et sidste spørgsmål.

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Jeg synes, det er ret fantastisk, at vi har nogle mennesker, som er psykisk nedbrudte, nogle mennesker, som i vid udstrækning ikke er i stand til at tage vare på sig selv, og så stiller inte-

grationsministeren op og siger, at vi skal gøre det til deres ansvar at tage vare på nogle børn, som i alle tilfælde er fuldstændig uskyldige i den situation, som har gjort, at de sammen med deres forældre har været nødt til at flygte, og måske også i en situation, hvor Danmark sender dem tilbage igen.

Det er jo ikke en diskussion om det betimelige i, at de får asyl eller ej. Det er bare en diskussion om, hvad vi gør for de børn, hvor forældrene af mange forskellige grunde ikke er i stand til at tage vare på dem, fordi de har så store problemer selv. Der må det da være samfundets og også integrationsministerens forpligtelse at sørge for, at de børn får nogle forhold, sådan at de ikke bliver invalideret på livstid. Jeg ved godt, det ikke gælder alle, men i hvert fald bliver mange af dem udsat for nogle problemer, som de har meget svært ved at komme sig over igen, og uanset hvor deres liv skal foregå bagefter, så er de invalideret på livstid.

Integrationsministeren (Rikke Hvilshøj):

Jeg synes, det er vigtigt, hvad hr. Jørgen Arbo-Bæhr også lige fik sagt, at det ikke gælder alle. Der er sådan set nogle meget gode og fornuftige rammer i Danmark for vores asylansøgere og også deres børn, men som jeg har sagt, og som jeg også tror at vi har drøftet tidligere, er jeg også i dialog med Dansk Røde Kors om de forhold, som vi byder, og ser, om vi kan gøre det endnu bedre.

Men det skal altså være inden for rammerne af det, der nu er de omstændigheder, når man søger om asyl. Hvis man får et afslag, så har man altså pligt til at rejse hjem igen. Og det ansvar har man altså som forældre.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden:

Den næste spørger, der har spørgsmål til integrationsministeren, er hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Spm. nr. US 23

Simon Emil Ammitzbøll (RV):

Der har på det seneste været meget tale om, at der skal strammes op på reglerne for at få dansk indfødsret, altså dansk statsborgerskab. Og i den forbindelse har der været nævnt mange forskellige konkrete forslag, som jeg skal undlade

at remse op her. Mit spørgsmål er meget mere simpelt og sådan back to basic, det er nemlig, hvad der ligger til grund for, at regeringen overhovedet mener, at der skal strammes op på reglerne omkring dansk indfødsret.

Kl. 13.25

Jeg forstår nemlig godt, at Dansk Folkeparti med det partis syn på danskhed og på dansk kultur, som jeg mener har en vis indsnævrelse, gerne vil have ændret i reglerne. Men hvorfor ønsker VK-regeringen egentlig at stramme op på reglerne for dansk indfødsret?

Integrationsministeren (Rikke Hvilshøj):

Det gør vi, fordi vi gerne vil se på de krav, både de indholdsmæssige og de kvalitative, vi stiller til, hvad vi synes er rimeligt over for folk, der gerne vil have et dansk statsborgerskab. Og et af de krav, der er, er kravet om dansk kundskaberne.

Jeg har selv været ude at følge noget af undervisningen og de eksamener, der er på de danskuddannelser, der er. I dag er kravet, at man har bestået det, der hedder Prøve i Dansk 2, og jeg må sige, at min egen erfaring er, at jeg faktisk ikke synes, at »bestået« viser et særlig højt niveau i forhold til det, jeg og regeringen synes er rimeligt at kræve, hvad man kan af dansk for at blive dansk statsborger. Jeg synes, det er rimeligt, at vi kan stille nogle krav om, at man kan følge med i, hvad der foregår i det samfund, som man nu også gerne vil have statsborgerskab i, og følge med i medierne og kunne stemme til et folketingsvalg.

Simon Emil Ammitzbøll (RV):

Jeg vil faktisk gerne takke ministeren for svaret, og jeg vil også gerne fra radikal side række hånden ud imod regeringen og sige, at den begrundelse kan vi faktisk til en vis grad godt leve med.

Det er jo altid i orden at skulle evaluere de prøver og de krav, man stiller, og Det Radikale Venstre mener jo også, at man skal kunne dansk for at blive dansk statsborger. Så hvis det alene drejer sig om det, er vi da fra radikal side meget åbne.

Men jeg har hørt nogle forskellige fugle synge om andre ting, bl.a. hr. Søren Krarup, der i dagbladet Information for halvanden uges tid siden har luftet tanken om, at man bl.a. skal kunne skrive en form for fristil om f.eks. danske digterværker. Der har også været nævnt andelsbevægelsen, grundloven, Grundtvig, hvad ved jeg.

Jeg vil godt bede ministeren om at forholde sig til det samtidig med at svare på mit tilbud om en håndsrækning til, hvis det alene drejer sig om kravene til danskundskaber.

Integrationsministeren (Rikke Hvilshøj):

Nu er det sådan lidt kort tid, vi har, og det er jo, fordi jeg måtte hive et eksempel frem. Og en af de ting, som jeg fremhævede at vi har kig på, er kravet om danskundskaber.

Det er også regeringens holdning, at vi gerne vil se på, hvordan vi i højere grad kan sikre os, at de, der får dansk statsborgerskab, får indfødsret, har et grundlæggende kendskab til det danske samfund, vores kultur, vores historie. Det kan man gøre på mange forskellige måder, og det er noget af det, der er overvejelser om i øjeblikket.

Men en af de ting, som regeringen ønsker at vi tager fat på, er, at vi får sikret, at de, der får dansk statsborgerskab, har en grundlæggende viden om det samfund, som de gerne vil være statsborgere i.

Simon Emil Ammitzbøll (RV):

Ja, men vi venter stadig i spænding på, hvordan man så vil sikre det. Jeg kunne forstå, der ikke var et svar på spørgsmålet om fristilen, og multiple choice har jeg også forstået på forskellige regeringsordførere svæver sådan i det uvisse. Jeg kunne så forestille mig, at man gjorde det gennem en eller anden form for krav til en uændervisning i stedet for krav til nogle prøver, men det kan man jo altid diskutere.

Den sidste ting, jeg gerne vil komme ind på i forbindelse med det her emne, er, at der også har været snak om, at der skulle stilles nogle økonomiske krav, nogle krav til selvforsørgelse. Og det synes jeg egentlig begynder at blive noget betænkeligt, ja, der bliver jeg i hvert fald noget betænkelig over for de krav, der stilles. Forestiller man sig nu, at der skal være særlige økonomiske krav, man skal opfylde, for at få fulde borgerrettigheder i det danske samfund? For det jo det, der er tale om. Der er jo tale om, når man søger statsborgerskab, at man får de sidste borgerrettigheder, stemmeretten.

Vil man virkelig gå ind og stille økonomiske krav, og dermed skille folk op i flere forskellige grupper alt efter deres økonomiske formåen, eller er det noget, jeg bare har misforstået?

Integrationsministeren (Rikke Hvilshøj):

Hr. Simon Emil Ammitzbøll hører nu meget godt efter. Det synes jeg da i det mindste er glimrende.

Kl. 13.30

Det er rigtigt, at der også er et ønske fra regeringens side om at se på forsørgelseskravet. Det er allerede sådan i dag, at man ikke må have forfalden gæld til det offentlige, hvis man vil opnå dansk statsborgerskab, og at stille krav om selvforsørgelse er et udtryk for, at man skal kunne bevise, at man kan klare sig i det danske samfund. Det synes jeg sådan set er et helt rimeligt krav at stille.

Må jeg så godt understrege, at det, at man ikke kan få dansk indfødsret, jo ikke er ensbetydende med, at man ikke længere kan opholde sig i landet, og at man ikke har præcis de samme sociale rettigheder og adgang til de samme ydelser, som danskere har. Det har man, så man har altså ikke færre muligheder. Men det, det handler om, er, at man ikke har et retskrav på at få dansk statsborgerskab. Det er en helt særlig ting at frasige sig sit gamle statsborgerskab for at få et nyt statsborgerskab, og derfor synes vi sådan set, det er helt rimeligt, at der er nogle krav, man skal leve op til for at få dansk statsborgerskab.

Simon Emil Ammitzbøll (RV):

Jeg er fuldstændig klar over, at folk stadig kan modtage de samme ydelser, og derfor er det også rart, at ministeren fik slået fast her, at der ikke bliver sparet en krone ved at gennemføre regeringens forslag.

Jeg er selvfølgelig også klar over, at man ikke har noget retskrav på at få dansk indfødsret. Men der er altså tale om, at man får de sidste borgerrettigheder i det samfund, som ministeren så rigtigt sagde man skal leve resten af sit liv i, og hvis der stilles de krav, vil det være umuligt for bistandsklienter at få de sidste borgerrettigheder, mens det vil være muligt for folk, der har et arbejde, og jeg må indrømme, at det synes jeg faktisk er noget af en nyskabelse i det danske samfund.

Det, jeg synes er det allerværste, er: Hvad med børnene af de mennesker, som ikke får dansk indfødsret, på grund af at de er på bistandshjælp eller af andre grunde? Genindfører vi ikke arvesynden i det danske samfund, når det bliver sådan, at fordi man desværre har forældre, som ikke kan forsørge sig selv, skal man selv op til en eller anden form for prøve, når man engang fylder 18? Man får altså færre bor-

gerrettigheder, fordi ens forældre har en dårlig økonomisk formåen, og er det virkelig det, vi skal genindføre i det danske samfund? Jeg troede, vi var kommet langt i retning af at indføre et inkluderende samfund og ikke et ekskluderende samfund.

Integrationsministeren (Rikke Hvilshøj):

Nu er denne regering jo meget optaget af at få folk i beskæftigelse, også de borgere i Danmark, som har en anden etnisk baggrund, og jeg synes, det er det, vi skal bruge kræfterne på, også i Det Radikale Venstre. Det er forhåbentlig ikke sådan, at man tager udgangspunkt i, at folk år ud og år ind – der er desværre nogle, der er det, men det er jo ikke det, der er målet – skal være på bistandshjælp. Jeg kan godt forestille mig, at der skal være fleksibilitet i forsørgelseskravet, men at man skal vise, at man har kunnet klare sig i det danske samfund over en årrække, synes jeg sådan set er et rimeligt krav.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. US 24

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Jeg vil bare spørge ministeren: Har ministeren kønsvurderet det meget omtalte integrationsforlig, som man jo har pligt til? Og kan ministeren fortælle lidt om, hvad man fandt frem til i den forbindelse? Kan ministeren f.eks. nævne nogle tal på, hvor mange mænd og hvor mange kvinder der er i de forskellige matchgrupper blandt kontanthjælpsmodtagere?

Integrationsministeren (Rikke Hvilshøj):

Jeg må nok sige, at hvad hele diskussionen om matchgrupper angår, er adressen forkert, for det er beskæftigelsesministerens område. Jeg har ikke ansvaret og har ikke lavet undersøgelser af fordelingen af mænd og kvinder på beskæftigelsesområdet og i matchgrupperne, så det er et spørgsmål, som jeg vil anbefale fru Pernille Vigsø Bagge at stille til beskæftigelsesministeren.

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Men har integrationsministeren kønsvurderet andre dele af udspillet? Alle aftaler og alle lovforslag, der fremsættes, skal jo kønsvurderes, så man må da formode, at integrationsministeren har kigget på, om de udspil, der er kommet, på nogen måde rammer kønsskævt.

Kl. 13.35

Integrationsministeren (Rikke Hvilshøj):

Nej, vi har ikke vurderet, men målet er, at reglerne skal gælde for alle, uanset om man er mand eller kvinde. Det er ikke sådan, når vi laver lovgivning, at hvis en analyse viser, at den rammer kønsskævt, skal der lægges en anden balance ind i lovforslaget. Vi laver en lovgivning, som er kønsneutral, fordi der gælder de samme regler for mænd og for kvinder.

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Man har jo pligt til at vurdere, hvordan lovgivningen rammer mænd, og hvordan den rammer kvinder, og nu er det jo sådan, at en stor, stor del af de etniske danskere, som er på kontanthjælp og den slags, er kvinder, så jeg kan ikke lade være med at tænke: Har ministeriet overhovedet ikke foretaget en kønsvurdering?

Integrationsministeren (Rikke Hvilshøj):

Fru Pernille Vigsø Bagge bliver ved med at henvise til kontanthjælpsystemet og vurderingerne, men jeg er altså nødt til at henvise fru Pernille Vigsø Bagge til at rette spørgsmålet om konsekvensen af beskæftigelsesministerens lovforslag til ham selv.

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Jeg skal nok lade være med at nævne kontanthjælpen og beskæftigelsen, men har ministeren kønsvurderet noget som helst i integrationsudspillet?

Integrationsministeren (Rikke Hvilshøj):

Med hensyn til de krav, der ligger i integrationsaftalen, og som jeg skal udmønte i lov, bl.a. den nye integrationskontrakt, er vurderingen altså, at det ikke gør nogen forskel, om man er mand eller kvinde. Vi stiller de samme krav, men vi sørger selvfølgelig også for, at der tages hensyn til de kvinder, der f.eks. skal føde og gå på barsel.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. US 25

Steen Gade (SF):

Jeg regner med, at integrationsministeren ligesom resten af Danmark har fulgt den nyopblussede diskussion om piger med indvandrerbag-

grund, der forsvinder – specielt piger, men der kunne måske også være tale om drenge – hvor der er blevet rejst mistanke om æresdrab.

På den baggrund vil jeg godt spørge integrationsministeren, om integrationsministeren ikke mener, at vi har et problem i Danmark, at vi har alt for lidt viden om de problemer, der kan være, når børn og unge med indvandrerbaggrund forsvinder i længere tid, og om regeringen ikke bør tage initiativ til, at vi kan følge meget bedre med i, hvad der sker, og at der bliver tilrettelagt et system, som vi jo slet ikke har i dag.

Det har været skræmmende for mig at opleve, at politiet først siger, at æresdrab kan de først gå i gang med i 2007, men at der nu er to sager, som er gjort til meget store sager. Det er ikke, fordi jeg tror, det er et kæmpestort problem, men jeg synes, det ikke bare handler om æresdrab. Det handler jo i virkeligheden om, at børnene forsvinder fra skolesystemet og fra deres omgivelser, og at vi ingenting ved om det.

Integrationsministeren (Rikke Hvilshøj):

Først skal jeg lige sige, at det lyder, som om hr. Steen Gade er enig med mig i, at hvad der er politiets opgaver, skal vi ikke komme ind på. Men ellers deler jeg hr. Steen Gades bekymring over de historier, der popper op om æresdrab, og derfor vil der også fra min side komme nogle yderligere initiativer.

Der bliver bl.a. tale om deciderede lovændringer, f.eks. om, hvornår kommunerne skal indberette, når børnene går i skole. Det kan f.eks. være i forbindelse med, at pigerne er blevet taget ud på grund af meget tidlige ægteskaber eller af andre årsager, men kommunerne skal indberette, hvis børnene har været væk i 6 måneder. I øvrigt har kommunerne også ifølge socialloven pligt til at følge det op, hvis nogle børn eller unge mennesker pludselig er væk.

Kl. 13.40

Vi støtter fra Integrationsministeriets side en række tiltag, som kan hjælpe disse piger. Vi har oprettet to krisecentre, hvor pigerne og drengene kan møde op, hvis de har familiekonflikter og f.eks. er udsat for at blive tvunget ind i ægteskab. Vi støtter hotlines og andre hjælpeforanstaltninger, hvor de unge mennesker kan henvende sig, og jeg kigger nærmere på, om vi kan gøre noget for at øge oplysningen om de muligheder, der allerede er til stede – både til de unge og så sandelig også til kommunerne og sagsbehandlerne, så de ved, hvor de kan henvende sig. De hotlines, der allerede findes, er beregnet til,

at både de unge og de professionelle vejledere kan få at vide, at der er et sted, hvor de kan henvende sig, men jeg tror, vi nok er nødt til at øge oplysningerne om de muligheder, der allerede findes.

Steen Gade (SF):

Jeg er glad for, at ministeren tager problemet alvorligt, og at ministeren også er klar over, at det ikke bare er et spørgsmål om noget, politiet skal have med at gøre, også fordi vi vel kan være rimelig sikre på, at æresdrab – hvor forfærdeligt et problem det end er – måske ikke er det, vi skal fokusere mest på. Vi skal først og fremmest fokusere på, at en række unge mennesker forsvinder ud af det danske samfund, uden at vi ved, hvad der sker med dem. Vi ved ikke, om det er frivilligt, vi ved ikke, hvad der faktisk foregår i de halve eller hele år, de er væk – ja, måske er de væk for stedse.

Jeg er glad for det, ministeren sagde om information, men jeg tror ikke, information alene gør det, og jeg vil spørge, om ministeren positivt vil overveje en model, der kunne ligne den, jeg har forstået man har i England. Her har man rent faktisk pligt til at indberette til en central myndighed, som derefter bliver opsøgende, idet den simpelt hen rejser ud i verden og ser: Hvordan går det med den 12-årige pige, som forsvandt fra skolen? Hvordan går det med den dreng på 18 år, som forsvandt fra skolen? De tager ud, aflægger besøg og finder ud af, hvor vedkommende bor, og derefter kommer de tilbage med en rapport. Det tror jeg ville være et fantastisk vigtigt signal til de ganske få, det drejer sig om.

Integrationsministeren (Rikke Hvilshøj):

Det er faktisk sådan allerede i dag, at kommunerne har pligt til, hvis en 12-årig pige lige pludselig ikke møder op i skolen, at opsøge familien og spørge: Undskyld, men hvor er hun blevet af? Det er også sådan, at der allerede i dag er et samarbejde med ambassaderne ude i verden – vi må nok sige, at det ofte er ambassaden i Pakistan, for at nævne et relevant eksempel – som også kan lave et stykke arbejde, hvis pigen er blevet sendt tilbage til hjemlandet.

Jeg vil overhovedet ikke afvise noget, jeg vil sådan set være meget imødekommende og sige: Hvis man finder, der er behov for at gå endnu mere ind i tingene, er det ikke mig, der står i vejen for det. Vi skal sikre, at de piger ved, at de kan få hjælp, men det handler selvfølgelig også om at få samlet op, inden ulykken sker, og der-

for er jeg også meget optaget af det forebyggende arbejde. Der er nogle kulturelle mønstre, vi er nødt til at gøre op med ved at sige, at det her altså ikke er acceptabelt i Danmark, og pigerne skal også vide, at de kan få hjælp flere steder, hvis de føler behov for det. Men jeg går meget gerne i gang, hvis der er behov for at gøre yderligere tiltag.

Steen Gade (SF):

Jeg vil sige tak til ministeren for løftet om, at vi kan gå endnu mere ind i arbejdet.

Jeg tror, der ligger det bag ministerens udsagn, at vi faktisk ikke gør det godt nok. Historier som dem, der lige nu popper op i medierne, hørte vi jo også for nogle år siden, og sandheden er vel, at vi ikke gør det godt nok i Danmark, og at vi ikke følger godt nok op. Noget kan klares ved at indskærpe regler, og noget kan måske klares med at bruge ambassaderne mere offensivt, end vi gør i dag, men min afslutning skal bare være en opfordring til, at ministeren prøver at lave et samlet udspil, som vi så kan drøfte videre.

Integrationsministeren (Rikke Hvilshøj):

Om vi ikke gør det godt nok? Jeg har ikke noget behov for at sige, at vi gør det godt nok. Ét æresdrab er et æresdrab for meget, og én forsvunden pige er en forsvunden pige for meget.

Kl. 13.45

Jeg vil så sige, at i forhold til de foranstaltninger, der allerede er taget, netop støtteforanstaltningerne, er oplevelsen i de her år, at der kommer mange henvendelser, og det et altså også udtryk for, at vi måske – eller det håber jeg, og det tror jeg sådan set også – faktisk får dæmmet op for det, før ulykken sker, for der er flere og flere piger, som er klar over, at de kan gå hen et sted og få hjælp.

Derfor synes jeg ikke, at man kan sige, at det, vi har lavet, ikke virker. Jeg tror faktisk på, at vi får dæmmet op for en masse ting, så ulykken helt undgås. Men vi skal selvfølgelig stadig væk være opmærksomme, og især når vi bliver bekendt med, at der stadig væk begås æresdrab, hvilket er uhyggeligt, og at der er piger, der forsvinder. Det må vi se nærmere på.

Formanden:

Vil hr. Sten Gade have det sidste spørgsmål? Nej. Hermed slutter spørgsmålet til integrationsministeren. Tak til ministeren.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 20:

Forespørgsel til socialministeren, undervisningsministeren og familie- og forbrugerministeren [om lige muligheder for børn].

Af Mette Frederiksen (S), Martin Lidegaard (RV), Villy Søvndal (SF) og Line Barfod (EL). (Forespørgslen anmeldt 16/11 2005).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (*Ophold*). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Anden behandling af lovforslag nr. L 35: Forslag til lov om ændring af lov om tjenestemandspension. (Bevarelse af tillæg til visse pensionister til det 67. år og beregning af pension til tjenestemænd med lavere pligtig afgangsalder end 70 år).

Af finansministeren (Thor Pedersen). (Fremsat 13/10 2005. Første behandling 1/11 2005. Betænkning 16/11 2005).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget og ændringsforslaget sattes til forhandling under et.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslaget vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.